

Mål T-55/08

Union des associations européennes de football (UEFA)

mot

Europeiska kommissionen

”TV-sändningar — Artikel 3a i direktiv 89/552/EEG — Åtgärder som vidtagits av Förenade kungariket avseende evenemang av särskild vikt för samhället i medlemsstaten — Europamästerskapen i fotboll — Beslut i vilket åtgärderna förklaras vara förenliga med gemenskapsrätten — Motivering — Artiklarna 49 EG och 86 EG — Åganderätt”

Tribunalens dom (sjunde avdelningen) av den 17 februari 2011 II - 279

Sammanfattning av domen

1. *Talan om ogiltigförklaring — Fysiska eller juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Direkt påverkan — Kommissionsbeslut i vilket nationella åtgärder som vidtagits med stöd av artikel 3a i direktiv 89/552 förklaras vara förenliga med gemenskapsrätten — Medlemsstaterna saknar utrymme för eget skön — Talan väckt av*

innehavaren av de ursprungliga sändningsrättigheterna för ett evenemang som avses i detta beslut — Direkt påverkan

(Artikel 263 fjärde stycket FEUF; rådets direktiv 89/552, artikel 3a; kommissionens beslut 2007/730)

2. *Talan om ogiltigförklaring — Fysiska eller juridiska personer — Rättsakter som berör dem direkt och personligen — Möjlighet att vara personligen berörd av ett beslut av allmän karaktär — Villkor — Kommissionsbeslut i vilket nationella åtgärder som vidtagits med stöd av artikel 3a i direktiv 89/552 förklaras vara förenliga med gemenskapsrätten — Talan väckt av innehavaren av de ursprungliga sändningsrättigheterna för ett evenemang som avses i detta beslut — Sökanden kunde identifieras när beslutet antogs — Sökanden berörs personligen*

(Artikel 263 fjärde stycket FEUF; rådets direktiv 89/552, artikel 3a; kommissionens beslut 2007/730)

3. *Frihet att tillhandahålla tjänster — TV-sändningar — Direktiv 89/552 — Möjlighet för medlemsstaterna att inskränka de grundläggande friheter som har införts genom unionsrätten — Berättigande — Skydd för rätten till information*

(Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36, skälen 18 och 21; rådets direktiv 89/552, artikel 3a.1)

4. *Frihet att tillhandahålla tjänster — TV-sändningar — Direktiv 89/552 — Evenemang av särskild vikt*

(Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36, skäl 18; rådets direktiv 89/552, artikel 3a)

5. *Frihet att tillhandahålla tjänster — TV-sändningar — Direktiv 89/552 — Nationella förfaranden för att avgöra vilka evenemang som är av särskild vikt för samhället*

(Rådets direktiv 89/552, artikel 3a.1)

6. *Frihet att tillhandahålla tjänster — TV-sändningar — Direktiv 89/552*

(Europaparlamentets och rådets direktiv 97/36, skäl 21; rådets direktiv 89/552, artikel 3a.1 och 3a.2)

7. *Frihet att tillhandahålla tjänster — TV-sändningar — Direktiv 89/552 — En medlemsstats restriktioner som motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresse och som respekterar proportionalitetsprincipen — Indirekt verkan på konkurrensen (Rådets direktiv 89/552)*
8. *Frihet att tillhandahålla tjänster — Etableringsfrihet — Restriktioner — Motiveras av tvingande skäl av allmänintresse — Bedömning med hänsyn till allmänna rättsprinciper — Åtgärder som strider mot grundläggande rättigheter är inte tillåtna (Artiklarna 46 EG och 55 EG)*

1. Principen om ömsesidigt erkännande i artikel 3a.3 i direktiv 89/552 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, vilken har legat till grund för ett kommissionsbeslut i vilket kommissionen har ansett att de åtgärder som en medlemsstat har vidtagit med stöd av nämnda artikel 3a.1 är förenliga med gemenskapsrätten, medför en skyldighet för medlemsstaterna att säkerställa att åtgärdernas rättsverknningar upprätthålls. Medlemsstaterna ska särskilt säkerställa att programföretag inom medlemsstaternas jurisdiktion följer villkoren för att i den aktuella medlemsstaten sända de evenemang som finns upptagna i den förteckning som ingår som bilaga till ovannämnda beslut, såsom den berörda medlemsstaten har definierat dem i sina åtgärder som har godkänts och offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*. Kravet på att uppnå detta resultat påverkar emellertid direkt den rättsliga ställningen för de programföretag som omfattas av jurisdiktionen för någon annan medlemsstat än den medlemsstat som beslutat om dessa åtgärder

och som önskar förvärva sådana sändningsrättigheter för denna medlemsstat som ursprungligen har innehafvats av evenemangsarrangören. Ett sådant beslut har således direkt inverkan på evenemangsarrangörens rättsliga ställning, vad avser dennes ursprungliga rättigheter, och beslutet lämnar inte medlemsstaterna något utrymme för skönsässig bedömning vad avser det eftersträvade målet, vilket innebär att genomförandet ska ha en rent automatisk karaktär och endast följa av gemenskapslagstiftningen, oberoende av innehållet i de särskilda mekanismer som de nationella myndigheterna inför för att uppnå detta resultat. Evenemangsarrangören berörs således direkt av ett sådant beslut.

(se punkterna 32–35)

2. Andra rättssubjekt än de som ett beslut är riktat till kan endast göra gällande att de är personligen berörda om beslutet påverkar dem på grund av vissa för dem utmärkande egenskaper eller på grund av faktiska omständigheter som särskiljer dem från alla andra personer, och beslutet därigenom medför att de individualiseras på motsvarande sätt som den som beslutet är riktat till.

kunde identifieras när beslutet antogs och berörs således personligen av detsamma.

(se punkterna 36–38)

Oavsett vad man anser att sändningsrättigheterna för slutspelet i Europamästerskapen i fotboll (nedan kallat slutspelet i fotbolls-EM) har för juridisk art och ursprung, är det emellertid fråga om ett evenemang, i den mening som avses i skäl 21 i direktiv 97/36 om ändring av direktiv 89/552 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, i det avseendet att detta evenemang planeras i förväg av en organisation som har rätt att sälja dessa rättigheter, och denna situation kvarstod oförändrad även då kommissionen antog sitt beslut 2007/730 om förenlighet med gemenskapsrätten när det gäller åtgärder som vidtagits av Förenade kungariket i enlighet med artikel 3a.1 i direktiv 89/552. Den nämnda arrangören

3. Artikel 3a.1 i direktiv 89/552 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television innebär en konkretisering av medlemsstaternas möjlighet att, vad avser radio och TV, på grund av tvingande skäl av allmänintresse inskränka de grundläggande friheter som har införts genom gemenskapsrättens primärrätt.

Den yttrandefrihet som garanteras genom artikel 10 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna ingår bland de grundläggande rättigheter som garanteras inom gemenskapens rättsordning och ingår bland de tvingande skäl av allmänintresse som kan utgöra grund för sådana inskränkningar. Enligt artikel 10.1 i nämnda konvention omfattar yttrandefriheten även friheten att ta emot information.

Såsom framgår av skäl 18 i direktiv 97/36 om ändring av direktiv 89/552 är syftet med de åtgärder som anges i artikel 3a i sistnämnda direktiv att skydda rätten till information och att säkerställa bred tillgänglighet för allmänheten till TV-sändningar från nationella eller icke-nationella evenemang av särskild vikt för samhället. Enligt skäl 21 i direktiv 97/36 måste evenemang av särskild vikt för samhället uppfylla vissa kriterier, det vill säga vara unika evenemang, som är av allmänt intresse inom Europeiska unionen eller i en viss medlemsstat eller i en viktig del av en viss medlemsstat och anordnas i förväg av en arrangör som lagligen får sälja rättigheterna till detta evenemang.

4. Artikel 3a i direktiv 89/552 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, till vilken bestämmelse det hänvisas i skäl 18 i direktiv 97/36 om ändring av direktiv 89/552, innebär inte en harmonisering vad avser de enskilda evenemang som medlemsstaterna kan anse vara av särskild vikt för samhället. Av detta följer att skäl 18 i direktiv 97/36 inte kan anses innebära att åtgärden att uppta slutspelet i fotbolls-EM i en nationell förteckning över evenemang av särskild vikt för samhället automatiskt är förenlig med gemenskapsrätten. Detta skäl ska än mindre förstås så, att hela slutspelet i fotbolls-EM i samtliga fall med rätta kan upptas i en sådan förteckning, oberoende av hur stort intresse matcherna i detta mästerskap röner i den berörda medlemsstaten.

De åtgärder som avses i artikel 3a.1 i direktiv 89/552 är således berättigade för att de motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset när det rör sig om evenemang av särskild vikt för samhället. Åtgärderna måste dessutom vara ägnade att säkerställa att det eftersträlvade målet uppnås och de får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

(se punkterna 44 och 47–50)

Trots att ingen harmonisering således har genomförts vad avser de enskilda evenemang som en medlemsstat kan anse vara av särskild vikt för samhället innebär den omständigheten att slutspelet i fotbolls-EM omnämns i skäl 18 i direktiv 97/36 att kommissionen inte kan anse att åtgärden att ta upp matcherna i detta mästerskap i en förteckning över evenemang strider mot gemenskapsrätten, med

motiveringen att den berörda medlemsstaten inte har meddelat kommissionen exakt vilka skäl som gör att den menar att matcherna ska betraktas som evenemang av särskild vikt för samhället. Kommissionens eventuella slutsats att åtgärden att uppta slutspelet i fotbolls-EM som helhet i en förteckning över evenemang av särskild vikt för samhället i en medlemsstat är förenlig med gemenskapsrätten, eftersom detta mästerskap är av sådant slag att det med rätta kan anses som ett unikt evenemang, kan emellertid ifrågasättas på grundval av särskilda omständigheter som visar att matcher som inte är av gala-karaktär inte är av så stor vikt för samhället i denna medlemsstat.

personerna, så att medlemsstaterna inte agerar godtyckligt när de använder sig av sitt utrymme för eget skön vad avser sina beslut att ta upp vissa evenemang i sina förteckningar. Även om ett evenemang enligt artikel 3a i direktiv 89/552 endast får upptas i förteckningen om det är av särskild vikt för samhället, krävs det nämligen att det dessförinnan upprättas specifika kriterier för hur det ska avgöras huruvida ett evenemang är av sådan vikt, vilket utgör ett grundläggande krav för att de nationella besluten, inom ramen för de nationella myndigheternas utrymme för eget skön på detta område, ska kunna antas på ett klart och öppet sätt. Kravet på att förfarandet ska vara klart och öppet innebär även att de relevanta bestämmelserna anger vilket organ som är behörigt att upprätta evenemangsförteckningen liksom under vilka omständigheter som berörda personer kan inkomma med yttrande.

(se punkterna 51, 52 och 120)

5. Medlemsstaternas förfaranden, enligt artikel 3a.1 i direktiv 89/552 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television, vad gäller förteckningen över evenemang av särskild vikt för samhället måste vara klara och öppna, i den meningen att de måste grundas på objektiva kriterier som i förväg är kända för de berörda

Artikel 3a.1 i direktiv 89/552 innebär emellertid inte att medlemsstaterna måste föreskriva särskilda förfaranden vid bestämmandet av var och en av de kategorier i vilka de kan finna det lämpligt att dela in evenemangen av särskild vikt för deras samhälle. Den omständigheten att det bara finns ett enda förfarande

när man ska upprätta denna förteckning, innebär inte i sig att förfarandet inte ägt rum på ett klart och öppet sätt.

vikt för detta samhälle, inte finns med i förteckningen.

(se punkterna 90, 91 och 100)

Vad avser åtgärden att välja ut vissa konkreta evenemang av särskild vikt för samhället, i den mening som avses i direktiv 97/36, kan medlemsstaterna inte direkt eller indirekt tvingas att uppta andra evenemang än de de har valt ut i sina förteckningar över berörda evenemang och därmed avvika från fördragets regler i större utsträckning än de själva önskar.

6. Eftersom det i artikel 3a i direktiv 89/552 om samordning av vissa bestämmelser som fastställts i medlemsstaternas lagar och andra författningar om utförandet av sändningsverksamhet för television föreskrivs att medlemsstaterna har rätt att bestämma vilka evenemang som är av särskild vikt för respektive samhälle, i den mening som avses i skäl 21 i direktiv 97/36 om ändring av direktiv 89/552, förfogar medlemsstaterna över ett betydande utrymme för eget skön i detta avseende.

(se punkterna 119, 194 och 195)

Detta innebär att om ett evenemang är av särskild vikt för samhället i en medlemsstat, åsidosätter kommissionen inte lika-behandlingsprincipen genom att, inom ramen för sin prövning enligt artikel 3a.2 i direktiv 89/552, inte motsätta sig att ett evenemang upptas i den förteckning som har upprättats av medlemsstaten i fråga på den grunden att andra evenemang, som eventuellt är av ännu större

7. Konsekvenserna av att programföretag i den andra kategorin inte är intresserade av att förvärva icke-exklusiva sändningsrättigheter, vilket beror på att dessa programföretag anser det vara viktigt med exklusiva sändningsrättigheter till matcherna i slutspelet i fotbolls-EM, är den indirekta följden av den berörda medlemsstatens inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster. De inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster som blev följden av att samtliga matcher i slutspelet i fotbolls-EM togs upp i förteckningen över evenemang av särskild vikt för samhället i nämnda

medlemsstat kan motiveras med hänsyn till tvingande skäl av allmänintresse och de är varken olämpliga eller oproportionala. Effekterna på antalet potentiella konkurrenter – vilket är en ofrånkomlig följd av dessa inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster – kan således inte anses strida mot fördragets konkurrensregler. Det ankommer således inte på kommissionen att göra någon mer ingående bedömning än vad den gjorde beträffande dessa konsekvenser.

(se punkterna 163 och 164)

hindra utövandet av friheten att tillhandahålla tjänster eller etableringsfriheten, måste ett sådant berättigande, som föreskrivs i gemenskapsrätten, även tolkas i ljuset av de allmänna rättsprinciperna och särskilt de grundläggande rättigheterna. En sådan nationell lagstiftning kan därför endast omfattas av de undantag som föreskrivs i ovannämnda bestämmelser om den är förenlig med de grundläggande rättigheter som gemenskapsdomstolen ska säkerställa iakttagandet av. På samma sätt kan det inte godtas att en nationell åtgärd som inte är förenlig med grundläggande rättigheter, såsom äganderätten, anses ingå bland de erkända undantagen på den grunden att den motiveras av tvingande skäl av allmänintresse, såsom TV-publikens tillgång till evenemang av särskild vikt för samhället.

8. När en medlemsstat åberopar bestämmelser som artiklarna 46 EG och 55 EG för att berättiga en lagstiftning som kan

(se punkt 179)